

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntapolitiikan laitos	
Tekijä-Författare-Author Hyttinen, Leena			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Palveluohjaus mielenterveystyössä : toimintatutkimus Casetti -projektista freirelaisessä viitekehyksessä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Sosiaalityö			
Työn laji-Arbetets art-Level Lisensiaatintyö		Aika-Datum-Month and year syys-01-20	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 39
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimuksessa tarkastellaan mielenterveystyöhön soveltuvan palveluohjauksen toimintamallin rakentumista. Yhteistyökumppaneina ovat ihmiset, jotka omassa elämässään ovat kokeneet mielenterveydellisiä vaikeuksia, mutta ovat hakemassa paikkaansa ja mahdollisuuksiaan yhteiskunnassa.</p> <p>Tutkimus keskittyy sosiaalityön "toisin toimimisen" mahdollisuuksiin ja keskeiseen kysymykseen siitä, millaisilla vuorovaikutuksella ammatillisessa työssä tukea ihmisen kykyä toimia, rakentaa omaa hyvinvointiaan ja voimaantumia (empowerment), kun ihminen sairaudesta ja hoitosuhteesta huolimatta hakee muutosta elämäänsä. Kiteytin tutkimuskysymyksiksi: 1) Miten osallistujat itse oman elämänsä asiantuntijoina arvioivat projektiin osallistumisen vaikutuksia elämässään ja mihin yhteyteen he liittävät koetut vaikutukset? 2) Millaisilla mahdollistavilla toimenpiteillä ihmisen voimaantumista (empowerment) voidaan ammatillisessa vuorovaikutuksessa tukea?</p> <p>Toimintamallin hakeminen toteutettiin osana Kuntoutussäätiön tutkimus- ja kehittämissyksikön tuetun työllistymisen ja palveluohjauksen kehittämishanketta vuosina 1998-2001. Osallistava toimintatutkimus mahdollisti menettelytapoja, joilla antaa tilaa ja mahdollisuuksia koko prosessin ajan asianomaisille itselleen kehitystapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen. Kun tavoitteena on ihmisen itsemääräämisen ja toimintavoiman lisääminen, oli osallistujien roolia myös muutoksen arvioinnissa vaikea ohittaa.</p> <p>Freiren pedagogiikka toimi ammatillisessa työssä mahdollisuutena vahvistaa ihmisen kykyä oman elämänsä suunnitteluun ja tietoiseen vastuunottoon omasta elämästä.</p> <p>Keskeinen osa tutkimusaineistoa on projektin loppuvaiheessa yhteistyössä osallistujien kanssa laaditun palautekyselyn rakentamiseen liittyvät muistiinpanot ja kyselyyn saadut palautteet. Tutkimusaineistoani olen analysoinut sisällön erittelyn keinoin, jolloin olen tutkimuskysymysten mukaisesti etsinyt osallistujien kokemuksia ja niille annettuja merkityksiä omassa elinympäristössä.</p> <p>Palautekyselyn vastaukset puhuvat yleisesti ottaen sen puolesta, että arkielämässä tarvittavien erilaisten virallisten ja epävirallisten järjestelmien tuntemus ja kyky käyttää niitä hyväksi oli osallistujien keskuudessa kohentunut. Koettu mielenterveydellinen sairaus oli edelleen osa ihmistä, mutta se ei enää yksistään määritellyt hänen elämänsä ja mahdollisuuksiaan koetuista vaikeuksista huolimatta.</p> <p>Osallistujien kokemuspohjalta nousee esiin haasteita ammatilliselle työlle. Mielenterveystyössä tarvitaan tämän tutkimuksen perusteella myös ohjauksellista asiantuntijuutta nimenomaan elämäntilanteiden siirtymävaiheessa. Haasteena on uudenlainen moninäkökulmainen asiantuntijuus, missä ammattihenkilön tehtävänä on auttaa löytämään vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia ja yhteistyön edellytyksiä ja saada asiakkaat mukaan ohjaamaan elämäänsä haluamaansa suuntaan ja luomaan merkityksiä toiminnalleen. Palveluohjaus on mielenterveystyössä mahdollisuus sillanrakentamiseen hajanaisessa ja monitoimijaisessa palvelukentässä.</p> <p>Tärkeimmät lähteet:</p> <p>Freire, Paulo (1972) Pedagogy of the Oppressed.</p> <p>Laitinen, Hanna (2002) Kenen ehdoilla? Osallistaminen kehitysyhteistyössä.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaalityö palveluohjaus mielenterveystyö osallistaminen Paulo Freire voimaantuminen			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			